

Til: Forsvarskomiteen
Fra: Norsk Industri
Dato: 21.10.2025
Sak: Høringsinnspill statsbudsjettet 2026

Norsk Industris medlemmer melder om økende pessimisme for fremtiden, særlig knyttet til eksportutsikter og rammevilkår. Norsk industriproduksjon er bygget på eksport. Industriens markedsadgang er helt avgjørende for verdiskaping, arbeidsplasser og lokalsamfunn over hele landet. Handelspolitiske tiltak fra våre viktigste handelspartnere skaper nå stor uro. I urolige tider er det ekstra viktig at budsjettprosessen i Norge bidrar til forutsigbarhet.

Til dette bildet hører det med at forsvarsindustri er en vekstsektor, hvor Norge har lang erfaring og betydelig kompetanse. Dessuten er mange norske industribedrifters leveransemuligheter viktige brikker i å sikre beredskapen. For eksempel er leverandører innen nett og kraftproduksjon sentrale for beredskap og energisikkerhet. Leverandørene av elektro-mekanisk utstyr til vannkraftanleggene kan utgjøre en svært viktig styrking av den generelle beredskapen for vannkraftanleggene med tanke på reparasjoner, reservedeler, kompetanse og drift, der deler av energisystemet er ute av funksjon.

De viktigste sakene for Norsk Industri for å sikre industriens konkurransekraft er ellers markedsadgang, tilgang på rimelig kraft og nett, redusert skattenivå for norsk eierskap og nye investeringer, tilgang på kompetent arbeidskraft og gode rammebetingelser som sikrer norsk industrivirksomhet og arbeidsplasser. Tiltak under områdene vil gjenspeiles i våre innspill til de ulike stortingskomiteene.

Ukrainastøtte og forsvarsindustrien (Kap 1750, post 21/79)

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet at 70 mrd. kroner skal gis i militær støtte til Ukraina i 2026, men at den ekstraordinære bevilgningen på 50 mrd. kroner *«skal gå uavkortet til internasjonale initiativ og kjøp fra ukrainsk industri»*. Begrunnelsen er fare for press i økonomien. Norsk Industri mener faren for press i norsk økonomi dersom en større del av bevilgningen går til Norsk Industri er overdrevet, og at det knapt vil merkes. Norsk Industri mener innretningen svekker vår egen industris produksjonsevne og innovasjonsmuligheter, og bidrar dessuten til å styrke norske virksomheters konkurrenter i utlandet, istedenfor å styrke muligheter til strategisk industrisamarbeid. Samtidig betyr det at Ukraina ikke får norske forsvarsprodukter som de både ønsker seg og trenger.

Norsk Industri ber Stortinget gjøre følgende anmodningsvedtak:

"Stortinget ber regjeringen åpne for at en betydelig del av den ekstraordinære bevilgningen på 50 mrd. kroner kan gå til leveranseoppdrag fra norske industribedrifter."

Økning til Forsvaret – sikrer ikke oppdrag til norsk forsvarsindustri (Kap 1760, post 45)

Regjeringen foreslår å øke forsvarsbudsjettet med 4,2 milliarder kroner i 2026 som en oppfølging av langtidsplanen. Dette er oppfølging av langtidsplanen for forsvarssektoren. Norsk Industri er det viktig at Stortinget i sin budsjettbehandlingsprosess påser at de endelige bevilgningene både fører til oppdrag for norske industribedrifter og gjenkjøpsavtaler som gir økt eksport.

Fregatter, standardfartøy og gjenkjøpsavtaler

Norske verft opplever en stadig slankere ordresreserve, og faren for nedbemanning er overhengende. Det er derfor avgjørende at de maritime kapasitetene som ligger i langtidsplanen for Forsvaret følges opp raskt. Det ligger store muligheter for norsk industri

langs hele kysten i kombinasjonen av fregattkjøp og anskaffelsen av en flåte med 28 standardiserte fartøy. Det er viktig å se disse investeringene i sammenheng og sikre rask fremdrift også når det gjelder standardfartøy, og slik at potensialet for gjenkjøp og eksport kan nås.

Markedsadgang og handelspolitisk arbeid

To forhold gjør det viktig å styrke både det handelspolitiske arbeidet og norsk næringsfremme, særlig gjennom ambassadene. Det første forholdet er som regjeringen selv skriver at *det endrede handelspolitiske bakteppet gjør det nødvendig å styrke myndighetenes arbeid med å fremme norsk næringsliv i utlandet, og at innsatsen må spisses mot de viktigste markedene for norsk næringsliv*. Det er utfordrende tider for norsk eksportindustri med tolløkninger ved eksport til USA og tiltagende proteksjonisme i andre markeder.

For det andre har norsk eksport en meget svak utvikling, noe som blant annet bekreftes i Eksportmeldingen 2025. Norsk eksportandel uten petroleum er den laveste av de land vi sammenligner oss med. Selv med petroleum er den lav og norsk eksportvekst er den laveste av sammenlignbare land de siste 10 og 20 årene. Det tilsier politisk handling.

Næringsfremme (Kap. 115 post 71)

Norsk Industri vil peke på at midlene til Næringsfremme på kapittel 115, er foreslått redusert med 6,1 prosent fra i fjor. Regjeringen gjør en prisjustering av underpostene på næringsfremme, mens kuttet særlig rammer kultur- og informasjonsformål. Norsk Industri mener verdiskaping fortsatt må ligge til grunn for Utenriksdepartementets og spesielt ambassadenes arbeide.

Norsk Industri anbefaler at Kap. 115, post 71 økes med 30 mill. kr for 2026.

Økt innsats for å inngå handelsavtaler med andre land og kumulasjon mellom EFTAs og EUs avtaler

Store deler av norsk eksportindustri trues av mangelen på en avtale med USA, slik som UK og EU har oppnådd. I dag er situasjonen at deler av norsk industri har langt høyere tollsatser til USA enn konkurrenter i EU. Norske industribedrifter risikerer dessuten å bli truffet av EUs mottiltak, og det er derfor avgjørende at av EU Norge sees på som del av det indre marked, også i forhold til EUs tollpolitikk. I en verden med økte toll og proteksjonisme blir frihandelsavtaler igjen viktige. Norsk Industri ønsker at man gjennom EFTA prioriterer både forhandlinger om nye handelsavtaler og slutføring av handelsavtaler som er under forhandlinger i dag.

Videre er det også avgjørende at det inngås såkalt kumulasjon (mulighet til bearbeidelse av varer i utlandet uten ekstra toll) mellom EUs og EFTAs frihandelsavtaler med samme tredjeland. Våre markeder er tett integrerte og det er i både EUs og EFTA-landenes interesser at varer mellom de tre partene flyter fritt, og at det sikres ved kumulasjon i avtalene.

Eksportsatsinger (Kap. 940, post 70)

Eksportsatsinger i tråd med forslagene til nasjonalt eksportråd innen Havvind, Grønn maritim, Vareproduksjon og design, Helseindustri og Vareproduserende industri under Kap. 960, post 70 har vi spilt inn til næringskomiteen, med en anbefaling om en bevilgning på totalt 280 mill. kroner for 2026.